

Turun seudun puhdistamo Oy

YHTIÖSOPIMUS

1. Sopijapuolet

1.1. Perustajaosakkaat

1. Turun kaupunki
2. Kaarinan kaupunki
3. Liedon kunta
4. Paimio kaupunki
5. Ruskon kunta

Jäljempänä yhteisesti Perustajaosakkaat

1.2. Muut osakkaat

6. Raision kaupunki
7. Naantalin kaupunki
8. Mynämäen kunta
9. Maskun kunta
10. Nousiaisten kunta

Jäljempänä yhteisesti Muut osakkaat

1.3. Uudet osakkaat

11. Auran kunta
12. Pöytyän kunta
13. Oripään kunta
14. Marttilan kunta

Jäljempänä yhteisesti Uudet osakkaat

Kohdissa 1 – 14 mainitut yhteisesti jäljempänä Osakkaat

1.4. Yhtiö

15. Turun seudun puhdistamo Oy

Jäljempänä Yhtiö

Kohdissa 1- 15 mainitut yhteisesti jäljempänä Osapuolet

2. Määritelmiä

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

- Yhtiöllä Turun seudun puhdistamo Oy:tä, joka huolehtii tämän sopimuksen mukaisten seudullisten jätevesien puhdistuksesta
- Kunnalla jokaista kaupunkia tai kuntaa, jonka viemäriverkkoa johdetaan Kakolanmäen puhdistamoon
- Osakkaalla jokaista Turun seudun puhdistamo Oy:n osakasta
- Keskuspuhdistamolla Turun Kakolanmäellä sijaitsevaa jäteveden keskuspuhdistamoa, Hansakadun ja Flemingipuiston viemäritunneleita ja Aurajoenalitustunneleita, Merimiehenkadun pumppaamoja, Kaarinan suunnan siirtoviemäreitä pumppaamoineen ja Raision suunnan siirtoviemäreitä pumppaamoineen sekä Keskuspuhdistamon tulo- ja purkutunneleita sekä purkuviemäriä.
- Rakennushankkeella Turun Kakolanmäkeen toteutettua kalliopuhdistamon toteuttamista sen vaatimine kaikkine rakenteineen ja töineen sekä siirtoviemäreitä siinä laajuudessa kuin tästä Yhtiösopimuksesta ilmenee.
- Välittömällä liittujällä Osakasta, jonka viemäri liitetään välittömästi Keskuspuhdistamon viemäriin. Välittömiä liittujia ovat Turku, Kaarina ja Raisio.
- Takaliittujällä Osakasta, joka liittyy keskuspuhdistamoon välittömän liittujan viemäriin kautta.
- Liittujällä kiinteistöä tai laitosta, joka liittyy Osakkaan viemäriverkkoon.
- Vastaanotettavalla jätevedellä sitä jätevettä, jota liittujät johtavat liittymispisteisiin
- $Q_{\max}$ m³/d maksimi jätevesimäärä vuorokaudessa vuosikeskiarvona laskettuna
- Q_{ka} m³/d keskimääräinen jätevesimäärä vuorokaudessa vuosikeskiarvona laskettuna
- BOD₇ATU biologisen hapenkulutuksen määrä vuorokaudessa (kg/d) vuosikeskiarvona laskettuna
- P fosforin määrä vuorokaudessa (kg/d) vuosikeskiarvona laskettuna
- N typen määrä vuorokaudessa (kg/d) vuosikeskiarvona laskettuna
- SS kiintoaineen määrä vuorokaudessa (kg/d) vuosikeskiarvona laskettuna
- Kaarinan suunnan jätevesillä kaikkia niitä jätevesiä, jotka Kaarinasta tai sen kautta johdetaan keskuspuhdistamoon.
- Raision suunnan jätevesiksi kaikkia niitä jätevesiä, jotka Raisiosta tai sen kautta johdetaan keskuspuhdistamoon.
- Turun suunnan jätevesiksi kaikkia niitä keskuspuhdistamolle tulevia jätevesiä poisluettuna Kaarinan ja Raision suunnan jätevedet.

- Kapasiteettivarauksella B-osan kohdassa 4.2 esitettyjä omistusosuuksia.
- Liittymispisteellä kohtaa, jossa Osakkaan toimittamat jätevedet vastaanotetaan Yhtiön siirtoviemäriin.
- Mittauspisteellä kohtaa, jossa Kunnan jätevesien määrä ja laatu mitataan tämän sopimuksen tarkoittamien kustannusten perintää varten.
- Liittymissopimuksella (tullut voimaan 16.12.2015) tehtyä sopimusta Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskannan laajentamisesta.
- Osakassopimuksella alkuperäistä 10.6.2002 tehtyä Yhtiön hallintoa koskevaa sopimusta.
- Uudella Osakassopimuksella Osakassopimuksen 13.8.2008 allekirjoitettua päivitettyä versiota.
- Laajentamissopimuksella 13.8.2008 tehtyä sopimusta osakaskannan laajentamisesta, jolla Muut osakkaat ovat tulleet Yhtiön osakkaiksi.
- Johtamissopimuksella alkuperäistä 10.6.2002 tehtyä sopimusta Yhtiön kanssa jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta.
- Uudella Johtamissopimuksella Johtamissopimuksen 13.8.2008 allekirjoitettua päivitettyä versiota.

3. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Perustajaosakkaat ovat 10.6.2002 perustaneet Turun seudun puhdistamo Oy -nimisen osakeyhtiön, jonka toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus, syntyneen jätteen käsittely, jalostus sekä hyödyntäminen. Osakeyhtiötä kutsutaan tässä sopimuksessa Yhtiöksi.

Yhtiö ylläpitää Turun Kakolanmäessä kalliopuhdistamo, jossa käsitellään ensisijaisesti Osakkaiden viemäriverkostoista johdettavia jätevesiä siten kuin Yhtiölle myönnetty lupa edellyttää.

Yhtiö voi myös myydä jätevesialan käyttöpalveluja Osakkaille ja muille Turun seudun kunnille.

Tämän Yhtiösopimuksen tarkoituksena on yhdistää Liittymissopimus, Osakaskannan Laajentamissopimus, Uusi Osakassopimus sekä Uusi Johtamissopimus yhdeksi sopimukseksi sopimusrakenteen yksinkertaistamiseksi. Lisäksi kunkin edellä mainitun sopimuksen sisältö on päivitetty.

A-osa

Perustajaosakkaat ja Muut osakkaat ovat 13.8.2008 tehneet sopimuksen Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskannan laajentamisesta (Osakaskannan Laajentamissopimus). Osapuolet ovat tehneet liittymissopimuksen (Liittymissopimus) Osakaskannan Laajentamissopimukseen. Liittymissopimuksella Auran, Pöytyän, Oripään ja Marttilan kunnat ovat liittyneet Osakaskannan Laajentamissopimukseen ja Perustajaosakkaat ja Muut osakkaat ovat hyväksyneet Uudet osakkaat Osakaskannan Laajentamissopimuksen, Uuden Osakassopimuksen ja Uuden Johtamissopimuksen osapuoliksi.

Aura, Pöytyä, Oripää ja Marttila ovat sitoutuneet 16.12.2015 tehdyssä Liittymissopimuksessa merkitsemään osakkeita ja maksamaan merkintähinnan 15.12.2015 tehdyn osakeantipäätöksen mukaisesti.

Allekirjoittamalla Liittymissopimuksen ovat Aura, Pöytyä, Oripää ja Marttila hyväksyneet sen, että ko. kuntien mahdolliset aiemmat Asiakaskuntasopimukset Yhtiön kanssa ovat rauenneet riippumatta siitä, onko Asiakaskuntasopimusten kohdassa 9.4 määriteltyä voimassaoloaikaa ollut vielä jäljellä Liittymissopimuksen allekirjoitushetkellä. Auralla, Pöytyällä, Oripäällä tai Marttilalla ei ole vaatimuksia Yhtiötä kohtaan Asiakaskuntasopimusten perusteella Liittymissopimuksen tultua allekirjoitetuksi.

Tämän Yhtiösopimuksen A-osan tarkoituksena on uudistaa ja korvata Osakaskannan Laajentamissopimus sekä Liittymissopimus. Osa sopimusmääräyksistä on siirretty Yhtiösopimuksen yleiseen osaan.

B-osa

B-osan tarkoituksena on sopia osakeyhtiölain säännöksiä ja yhtiöjärjestyksen säännöksiä täydentävästi Yhtiön päätöksenteosta ja määrittellä Yhtiön Osakkaiden keskinäiset suhteet yhtiön osakkaina.

Perustajaosakkaat ja Muut osakkaat ovat 13.8.2008 Osakaskannan laajentamisesta tehdyn sopimuksen yhteydessä tehneet Uuden Osakassopimuksen, jonka tarkoituksena on ollut uudistaa ja korvata 10.6.2002 tehty alkuperäinen osakassopimus tilanteessa, jossa Muut osakkaat ovat tulleet Yhtiön osakkaiksi.

Tämän Yhtiösopimuksen B-osan tarkoituksena on uudistaa ja korvata Uusi Osakassopimus tilanteessa, jossa Uudet osakkaat ovat tulleet Yhtiön osakkaiksi. Osa sopimusmääräyksistä on siirretty Yhtiösopimuksen yleiseen osaan.

C-osa

C-osan tarkoituksena on määrittellä Osakkaiden asema Yhtiön asiakkaina. Tarkoituksena on sopia liittymisestä Yhtiön toimesta rakennettuun Kakolanmäen kalliopuhdistamoon. Osapuolet sitoutuvat Yhtiösopimuksen C-osassa mainituin ehdoin toimittamaan jätevedet liittyjiltään sekä yhteistyökunniltaan sovittaviin liittymispisteisiin ja suorittamaan jätevedenkäsittelystä aiheutuvat kustannukset sekä vastaamaan viranomaisluvista siltä osin, kun luvista johtuu kutakin Osapuolta tai liittyjää koskevia velvoitteita. Yhtiö puolestaan sitoutuu huolehtimaan jätevesien puhdistuksesta ympäristöviranomaisten antamien lupamääräysten mukaisesti.

Perustajaosakkaat ovat 10.6.2002 tehneet sopimuksen Turun seudun jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta (Johtamissopimus). Tällöin Muut osakkaat ovat jättäytyneet yhteistyön ulkopuolelle. Myöhemmin yhteistyö todettiin tarkoituksenmukaiseksi, minkä vuoksi Perustajaosakkaat ja Muut osakkaat ovat 13.8.2008 Osakaskannan laajentamisesta tehdyn sopimuksen yhteydessä tehneet sopimuksen Turun seudun jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta (Uusi Johtamissopimus), jonka tarkoituksena on ollut korvata 10.6.2002 tehty Johtamissopimus Muiden osakkaiden tullessa Yhtiön osakkaiksi.

Tämän Yhtiösopimuksen C-osan tarkoituksena on uudistaa ja korvata Uusi Johtamissopimus tilanteessa, jossa Uudet osakkaat ovat tulleet Yhtiön osakkaiksi. Osa sopimusmääräyksistä on siirretty Yhtiösopimuksen yleiseen osaan.

4. Osakkeiden luovutus

4.1 Luovutuksensaajan sitoutuminen Yhtiösopimukseen

4.1.1 Mikäli joku Osakkaista luovuttaa Yhtiön osakkeet tai osan niistä, se on velvollinen sisällyttämään luovutus sopimukseen ehdon, jonka mukaan luovutuksensaaja sitoutuu allekirjoittamaan Yhtiösopimuksen ja siten kaikilta osiltaan noudattamaan Yhtiösopimuksen ehtoja.

Osakkeita luovuttanut Osakas jää kaikilta osin vastaamaan Yhtiösopimuksen ehtojen noudattamisesta kunnes luovutuksensaaja on edellä tarkoitetulla tavalla hyväksynyt Yhtiösopimuksen.

4.1.2 Muut Osakkaat ovat velvollisia hyväksymään luopuneen Osakkaan sijaan tulleen Osakkaaksi Yhtiösopimukseen ja sen nojalla tehtyihin muihin sopimuksiin.

4.2 Tarjousvelvoite

4.2.1 Mikäli Osakas aikoo siirtää millä tahansa välittömällä tai välillisellä luovutuksella omistamansa Yhtiön osakkeet tai osan niistä muulle kuin Yhtiösopimuksen Osakkaalle, Osakkaalla on velvollisuus ensin kirjallisesti ja todisteellisesti tarjota siirrettäväksi aiotut osakkeet muiden Osakkaiden lunastettavaksi. Tarjous tehdään Yhtiön hallitukselle, joka ilmoituksen saatuaan ilmoittaa siitä muille Osakkaille.

Tarjousvelvoite ei koske luovutusta Osakkaan omistamalle yhtiölle eikä kuntayhtymälle, jonka jäsen Osakas on.

Osakkaan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Yhtiön hallitus on saanut tarjouksesta tiedon, tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta, kirjallisesti ja todisteellisesti ilmoitettava osakkeita tarjonneelle Osakkaalle, haluaako se käyttää etuosto-oikeutta.

4.2.2 Osakkeen etuostohinta on yhtiöjärjestyksessä määritelty lunastushinta.

4.2.3 Etuostohinta suoritetaan osakkeita tarjonneelle Osakkaalle asianmukaisesti siirrettyjä osakekirjoja vastaan 60 päivän kuluessa siitä, kun etuosto-oikeuden käyttämiseen varattu määräaika on umpeutunut tai sitä myöhempi mahdollinen etuostohinnan vahvistusmenettely on päättynyt.

4.2.4 Mikäli useampi Osakas haluaa käyttää etuosto-oikeutta, Yhtiön hallituksen on jaettava osakkeet etuostoon halukkaitten kesken heidän ennestään omistamiensa osakkeiden keskinäisessä suhteessa.

Mikäli osakkeiden jako ei mene tasan, hallitus jakaa ylijääneet osakkeet etuostoa haluavien kesken arvalla.

5. Lunastuslauseke

Yhtiön yhtiöjärjestyksen 5 § sisältää lunastuslausekkeen, jossa määritellään Osakkaiden oikeudet ja velvollisuudet, kun Yhtiön osakkeita siirretään tai aiotaan siirtää Yhtiön ulkopuoliselle.

6. Sopimussakko

- 6.1** Mikäli Osakas tai Yhtiö rikkoo Yhtiösopimuksen ehtoja taikka laiminlyö Yhtiösopimuksesta suoraan tai välillisesti johtuvan velvoitteensa tai vastuunsa toteuttamisen, rikkonut Osakas on velvollinen suorittamaan loukatuille Osakkaille sopimussakkoa jokaisesta rikkomuksesta erikseen.
- 6.2** Sopimussakon määrä on viisisataatuhatta (500.000) euroa lisättynä kahdellatuhannella (2.000) eurolla osakkeelta. Yhtiön osalta sopimussakon määrä on kokonaisuudessaan viisisataatuhatta (500.000) euroa.
- 6.3** Loukattujen Osapuolten kesken korvaus jaetaan siten, että Yhtiön ollessa loukattujen joukossa, se saa sopimussakosta puolet. Muiden loukattujen Osapuolten kesken jaettava sopimussakko maksetaan siinä suhteessa kuin loukatut Osapuolet omistavat Yhtiön osakkeita tai ne olisivat tämän sopimuksen nojalla oikeutetut merkitsemään Yhtiön osakkeita.
- 6.4** Sopimussakon lisäksi Yhtiösopimusta rikkonut Osakas tai Yhtiö on velvollinen täysimääräisesti korvaamaan Yhtiösopimuksen rikkomisesta muille Osakkaille tai Yhtiölle aiheutuneen vahingon.
- 6.5** Mikäli Yhtiösopimusta rikkonut Osakas tai Yhtiö on oikaissut rikkomuksensa 30 päivän kuluessa siitä, kun loukattu Osakas tai Yhtiö taikka joku näistä on ilmoittanut rikkomuksesta kirjallisesti ja todisteellisesti rikkoneelle Osakkaalle, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta, tämä vapautuu sopimussakkovelvoitteesta.
- Rikkonut Osakas tai Yhtiö on kuitenkin aina velvollinen korvaamaan rikkomuksesta mahdollisesti jo syntyneen vahingon muille Osakkaille tai Yhtiölle.
- 6.6** Sopimussakkoa tai vahingonkorvausta koskeva vaatimus on todisteellisesti esitettävä yhden (1) vuoden kuluessa siitä, kun vaatimuksen esittäjä on saanut tiedon vaatimuksen perusteesta.

7. Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen sekä voimassaolo

- 7.1** Sopimuksen muutokset ja lisäykset on tehtävä kirjallisesti ja kaikkien Osakkaitten on ne asianmukaisesti allekirjoitettava.
- 7.2** Jos jokin Sopimuksen ehto tulee mitättömäksi tai muutoin vaikutuksettomaksi, se ei mitätöi muita ehtoja eikä Sopimusta kokonaan.
- Mitätön tai vaikutukseton ehto korvataan määräyksellä, joka on oikeudellisesti oikea ja korvattavalle ehdolle sisällöllisesti läheisin, ja joka ei muuta Sopimuksen tarkoitusta.
- 7.3** Sopimus tulee voimaan kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja se on voimassa sen allekirjoittamisesta lukien toistaiseksi ja sitoo Osakasta tai sen sijaan tullutta luovutuksensaajaa niin kauan kuin Osakas tai sijaan tullut luovutuksensaaja omistaa Yhtiön osakkeita.
- 7.4** Mikäli joku Osakkaista suoraan tai välillisesti rikkoo olennaisesti Sopimuksen ehtoja, muilla Osakkailla on oikeus sopimussakon ja/tai vahingonkorvauksen lisäksi purkaa

Sopimus rikkoneen Osakkaan osalta päättyväksi heti. Muiden Osapuolten välillä sopimus jää voimaan.

Purkamisen edellyttää, että purkamista kannattaa enemmän kuin 2/3 muiden Osakkaiden omistamista Yhtiön osakkeista sekä vähintään kolme Osakasta.

- 7.5** Sopimuksen ensimmäinen mahdollinen irtisanomispäivä on 31.12.2040. Osapuolilla on mahdollisuus irtisanoa sopimus päättymään 10 vuoden kuluttua irtisanomisesta.
- 7.6** Jos yhtiön toiminta kokonaan tai osittain lakkaa ja Yhtiön varallisuutta luovutetaan Osakkaille, Osakkaat sitoutuvat vastaamaan Yhtiön veloista ja muista vastuista saamansa varallisuuden arvon suhteessa. Varallisuuden arvoa määriteltäessä käytetään poistamatonta hankintamenoa.

8. Ylivoimainen este

Ylivoimainen este vapauttaa Yhtiön ja Kunnat tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä siinä määrin ja niin pitkäksi ajaksi kuin näiden täyttäminen on esteestä johtuen mahdotonta tai johtaa kohtuuttomuuteen. Ylivoimaisena esteenä pidetään seikkaa, joka tapahtuu tämän sopimuksen solmimisen jälkeen, jota Osapuolen ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka estää tai viivästyttää sopimusvelvoitteen täyttämistä tai tekee sen kohtuuttoman vaikeaksi, eikä sen estävää vaikutusta voi poistaa ilman kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla lakko, sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisten suorittama pakko-otto julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energianjakelun keskeytys, työselkkäus tai tulipalo tai vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen Osapuolista riippumaton syy.

Ylivoimaisena esteenä ei pidetä sade- tai sulamisvedestä tai näiden yhteisvaikutuksesta aiheutuvaa poikkeuksellista vesimäärää.

Yhtiö ei ole korvausvelvollinen mistään vahingosta tai haitasta, joita mahdollisesti aiheutuu osapuolelle ylivoimaisesta esteestä johtuneesta keskeytyksestä

9. Säännösten tulkintajärjestys

Mikäli yhtiölainsäädännön, yhtiöjärjestyksen ja/tai Yhtiösopimuksen ja sen nojalla mahdollisesti tehtyjen sopimusten määräyksissä tai tulkinnassa on ristiriitaa, niiden keskinäinen etuoikeusjärjestys, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu, on seuraava:

1. Yhtiösopimus ja sen nojalla mahdollisesti tehdyt sopimukset
2. Yhtiöjärjestys
3. Yhtiölainsäädäntö

10. Yhtiösopimuksen vastainen päätös

Tämän sopimuksen vastaisesti tehdyt päätökset hallituksessa tai yhtiökokouksessa ovat sopimusoikeudellisesti pätemättömiä eikä niitä saa panna täytäntöön, vaikka ne yhtiöoikeudellisesti olisivat päteviä.

Mikäli hallituksessa tai yhtiökokouksessa on tehty päätös Yhtiösopimuksen vastaisesti tai sen vastaisessa järjestyksessä, Osakkaat sitoutuvat huolehtimaan siitä, että päätöstä ei täytäntöönpanna ja että asiassa viipymättä tehdään uusi päätös sopimuksen mukaisesti asian edellyttämässä järjestyksessä.

11. Tiedonantovelvollisuus

Osapuolet sitoutuvat tiedottamaan toisilleen olosuhteiden edellyttämällä tavalla niin, että tiedottamisen nopeus ja vaikuttavuus perustuvat tilanteen vaatimaan nopeuteen ja laajuuteen seuraavasti:

- nopeaa tiedonkulkua vaativat asiat kuten vahingot, päästöt tai laitevauriot tiedotetaan välittömästi sille, jonka toimintaan tapahtumalla on vaikutusta
- ennakoiva tiedottaminen tehdään siten, että osapuolet voivat riittävästi varautua muutoksiin, investointeihin tai tarpeellisiin toimenpiteisiin odotettavissa olevan syyn suhteen tiedottaminen kolmannelle osapuolelle kuuluu ao. kunnalle ja sille, jolla on sopimussuhde tai lupavelvoite kolmanteen osapuoleen

12. Erimielisyydet

12.1 Kaikki Yhtiösopimuksesta tai sen nojalla tehdyistä sopimuksista aiheutuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan Osakkaiden välisillä neuvotteluilla. Tarvittaessa voidaan pyytää lausunto sopimuksen tulkinnasta vesilaitosyhdistykseltä ja lausunto lupia ja niistä johtuvia velvoitteita koskevista asioista ympäristöviranomaiselta.

12.2 Mikäli neuvotteluissa ei päästä yhteisymmärrykseen, erimielisyydet ratkaistaan yksijäsenisessä välimiesoikeudessa.

Mikäli Osakkaat eivät ole päässeet yksimielisyyteen välimiesoikeuden jäsenestä 30 päivässä siitä lukien, kun joku Osakkaista on esittänyt välimiehen valintaa, välimiehen nimeää jonkun Osakkaan hakemuksesta Turun kaupunkamarkin välityslautakunta muita Osakkaita ensin kuultuaan.

13. Muut ehdot

13.1 Kunnat ovat Yhtiön asiakkaina tasavertaisessa asemassa.

13.2 Mikäli tämän sopimuksen allekirjoituksen jälkeen Yhtiöön tulee uusia osakkaita tai Yhtiö tekee sopimuksen uusien jäteveden toimittajien kanssa tai Keskuspuhdistamolle ryhdytään vastaanottamaan huomattavasti enemmän jätevettä, kuin tässä sopimuksessa mainitut kapasiteettivaraukset edellyttävät, tai olosuhteet muutoin olennaisesti muuttuvat, osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan sopimuksen muuttamisesta uusia olosuhteita vastaaviksi.

Mikäli sopimuskauden aikana tämän sopimuksen perusteella jätettävistä Yhtiön lupahakemuksesta, uusista luvista tai nykyisten lupien muutoksista johtuu sellaisia velvoitteita, mitä sopimuksen tekohetkellä ei ole voitu ottaa huomioon, neuvottelevat osapuolet velvoitteiden vaikutuksista kuntien luvanvaraiseen toimintaan sekä Yhtiön Keskuspuhdistamolla tehtävien toimenpiteiden vaikutuksista kustannuksiin, jotka Yhtiöllä on oikeus periä Osakkailta.

- 13.3** Aiemmin allekirjoitetut Laajentamissopimus, Liittymissopimus, Uusi Johtamissopimus ja Uusi Osakassopimus raukeavat tämän Yhtiösopimuksen tultua voimaan.
- 13.4** Osapuolilla on ollut mahdollisuus tutustua tämän Yhtiösopimuksen ehtoihin ja Osapuolet ovat asianmukaisesti arvioineet Sopimuksen heille tuomat edut ja velvoitteet.
- 13.5** Tähän Sopimukseen sitoutuu myös Yhtiö sitä velvoittavilta osin.

A-osa

A 1. Merkintähinta

Mikäli Yhtiöön tulee maksullisella osakeannilla lisää osakkeita, merkintähintana maksetaan 1.000 euroa osakkeelta lisättyinä näin saadulle kokonaishinnalle laskettavalla kahdeksan (8) prosentin korolla. Korko lasketaan puolelle edellä tarkoitettusta kokonaishinnasta 1.8.2002 lukien 31.12.2004 asti ja koko kokonaishinnalle 1.1.2005 lukien merkintähinnan maksupäivään saakka.

Yhtiö sitoutuu hyväksymään osakemerkinnän viimeistään, kun mahdolliset uudet osakaskunnat ovat maksaneet merkintähinnan ja allekirjoittaneet Yhtiösopimuksen.

Osakkeen merkintähinnasta 1.000 euroa merkitään osakepääomaan ja sen ylittävä osa sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

B-osa

B 1. Rakennushanke

B 1.1 Keskuspuhdistamo

Yhtiö on rakennuttanut Keskuspuhdistamon ja huolehtii sen kunnossapidosta ja käytöstä.

B 1.2 Keskuspuhdistamon siirtoviemärit

Yhtiö on rakennuttanut siirtoviemärit ja -pumppaamot ja huolehtii niiden kunnossapidosta ja käytöstä. Osakas liittyy kustannuksellaan Yhtiön verkostoon joko suoraan siirtoviemäriin Yhtiösopimuksen C-osassa määritellyssä liittymiskohdassa tai Välittömän liittyjän verkostoon.

Mikäli Osakas (Takaliittyjä) liittyy toisen Osakkaan (Välitön Liittyjä) verkon kautta Yhtiön verkostoon, Osakkaat sopivat keskenään siitä, millä ehtoilla Takaliittyjä saa käyttää Välittömän Liittäjän verkkoa.

Yhtiö rakentaa tarvittavat mittauspisteet kaikkien Osakkaiden jätevesien määrän ja laadun toteamista varten. Osakkaat ovat velvolliset korvaamaan Yhtiölle mittauspisteiden rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset samalla tavoin kuin muutoinkin vastaavat Yhtiölle syntyneistä kustannuksista.

B 2. Jätevesien johtamislupa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut puhdistamon ympäristöluvan nro 47/2003/4 lupamääräykset 1.10.2014 antamallaan päätöksellä nro 167/2014/2 (Dnro ESAVI/345/04.08/2012). Lupa jätevedenpuhdistamon toimintaan koskee hakemuksen mukaisten Turun, Raision, Kaarinan, Paimion ja Naantalien kaupunkien sekä Liedon, Ruskon, Maskun, Nousiaisten ja Mynämäen sekä Auran, Pöytyän ja Oripään sekä Marttilan ja Sauvon kuntien vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen yhdyskuntajätevesien sekä viemäroinnin piirissä olevien teollisuusjätevesien ja viemäriverkoston johdettavien sakokaivolietteen ja muiden vastaavien lietteiden lupamääräysten mukaista käsittelyä puhdistamossa ja käsiteltyjen jätevesien johtamista purkuviemärillä nykyisessä purkupaikassa Linnanaukon satama-altaaseen Turun kaupungissa. Vaasan hallinto-oikeus vahvisti 11.3.2016 antamallaan päätöksellä nro 16/0112/3 (Diaarinumerot 01783/14/5110 ja 01787/14/5110) Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen vähäisin muutoksin.

B 3. Osakkaiden sopimukset jätevesien käsittelystä ja johtamisesta

Osakkailta ovat seuraavat sopimukset jätevesien käsittelystä ja johtamisesta:

Turku ja Kaarina, 12.5.1978
 Turku ja Kaarina, 12.2.1996, 12.5.1978 tehdyn sopimuksen muutos
 Turku ja Kaarina, 12.2.1996
 Turku ja Rusko, 14.2.1994
 Turku ja Lieto, 8.10.1991
 Kaarina ja Lieto, 19.9.1975
 Paimio ja Piikkiö, 10.5.1995
 Raisio ja Naantali, 20.12.1996
 Raisio ja Masku, 23.10.1997
 Raisio ja Nousiainen, 23.10.1997
 Raisio ja Mynämäki 28.9.1998
 Masku, Nousiainen ja Mynämäki 8.6.1998
 Lieto ja Aura 14.10.2013
 Aura ja Pöytyä 25.11.2014
 Lieto ja Marttila valmisteilla

B 4. Yhtiön osakkaat ja osakepääoma

B 4.1 Perustajaosakkaat ovat merkinneet Yhtiötä perustaessaan Yhtiön osakepääoman seuraavasti

Osakas	Osuus osakepääomasta	Osuus prosentteina
1. Turun kaupunki	3.260.000€	81,5 %
2. Kaarinan kaupunki	340.000 €	8,5 %
3. Liedon kunta	172.000 €	4,3 %
4. Paimion kaupunki	128.000 €	3,2 %
5. Piikkiön kunta	80.000 €	2,0 %
6. Ruskon kunta	20.000 €	0,5 %
Yhteensä	4.000.000 €	100,0 %

B 4.2 Muut osakkaat eli Naantalın ja Raision kaupungit ja Askaisten, Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten kunnat ovat merkitsemällä Yhtiön osakkeita ja maksamalla merkintähinnan tulleet Yhtiön osakkaiksi vuonna 2008.

Uudet osakkaat, eli Auran, Pöytyän, Oripään ja Marttilan kunnat ovat merkinneet yhtiön osakkeita. Uudet osakkaat ovat maksaneet merkintähinnan ja ovat tulleet yhtiön osakkaiksi Yhtiön yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosina 2015 ja 2016.

Kunkin Osakkaan omistusosuus Yhtiössä vastaa Osakkaan kapasiteettivarausta. Omistusosuudet eli kapasiteettivaraukset ovat vuoden 2016 osakeantipäätöksen jälkeen seuraavat:

Osakaskunnat	Omistusosuus	Osakkeet lkm
Turku	62,3 %	8295
Kaarina	11,1 %	1478
Lieto	3,7 %	493
Rusko	1,0 %	133
Paimio	3,1 %	413
Raisio	7,0 %	932
Naantali	6,1 %	812
Masku	2,0 %	266
Nousiainen	0,6 %	80
Mynämäki	1,3 %	173
Aura	0,7 %	93
Pöytyä	0,6 %	80
Oripää	0,2 %	27
Marttila	0,3 %	40
	100,0 %	13315

B 4.3 Osakkaiden pyrkimyksenä on se, että myös muut Turun seudun kunnat voivat tulla jätevesiyhteistyön piiriin, tulla yhtiön Osakkaiksi ja ryhtyä puhdistuttamaan jätevetensä Keskuspuhdistamolla.

Yhtiön osakkeita voidaan luovuttaa vain hankintalainsäädännön mukaiselle hankintayksikölle.

Jos yhtiöön tulee uusia osakkaita tai osakkeita, pyritään siihen, että kunkin kunnan omistusosuus Yhtiöstä vastaa kunnan suhteellista osuutta Yhtiölle tulevasta kokonaisuormituksesta.

Ensisijaisesti yhtiön ulkopuolisten kuntien Osakkaaksi tuleminen tapahtuu maksullisella osakeannilla.

Osakkaat voivat myös ostaa osakkeita toisiltaan.

Mikäli osakkaiden jätevesikuormituksen määrässä tapahtuu oleellisia ja pitkäkestoisia muutoksia, ja jos Keskuspuhdistamon kapasiteetti riittää käsittelemään jätevedet luvanmukaisesti, sitoutuvat osakkaat järjestelemään yhtiön omistussuhteet todellista kuormitusta vastaavasti.

Omistussuhteiden järjestely voidaan toteuttaa osakkaiden välisillä osakekaupoilla ja/tai suunnatulla osakeannilla kunkin järjestelyn yhteydessä osakkaiden erikseen sopimalla tavalla.

Osakkaiden jätevesikuormituksen ja omistusosuuksien vastaavuus arvioidaan viiden vuoden välein edellisen täyden toimintavuoden mitatun jätevesikuormituksen perusteella huomioiden mahdollisten yksittäisten poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutukset.

Mikäli jätevesikuormituksen oleellinen ja pitkäkestoinen muutos on seurausta yksittäisestä merkittävästä kuormitusta kasvattavasta tai alentavasta tekijästä, arvioidaan sen vaikutus omistussuhteisiin muutosta seuraavan täyden toimintavuoden mitatun kuormituksen perusteella ja järjestellään osakkaiden omistussuhteet viipymättä vastaamaan uusia kuormitussuhteita.

B 4.4. Mikäli Yhtiön omistussuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, Osakkaat sitoutuvat neuvottelemaan Yhtiön hallituksen kokoonpanosta.

B 5. Yhtiön rahoitus

B 5.1 Osakkaiden takausvastuut ja Yhtiön tuleva rahoitus

B 5.1.1 Osakkaat sitoutuvat antamaan yhtiön hankkimalle vieraalle pääomalle omavelkaisen takauksen siten, että kunkin osakkaan takausvastuu rajoittuu omistusosuuden mukaiseen suhteelliseen osuuteen yhtiön lainoista.

Mikäli vain osa osakkaista takaa Yhtiön ottamaa lainaa, ovat kaikki osakkaat kuitenkin vastuussa kyseisestä takauksesta suhteessa toisiinsa. Vastuun enimmäismäärässä noudatetaan edellisessä kappaleessa todettua.

B 5.1.2 Edellä olevan lisäksi Muut osakkaat eli Raision ja Naantalın kaupungit sekä Mynämäen, Maskun ja Nousiaisten kunnat ovat sitoutuneet antamaan omavelkaisen takauksen Yhtiön ottamien niiden luottojen maksamisen vakuudeksi, joilla Yhtiö rahoittaa Muiden osakkaiden jätevesien johtamista ja käsittelyä varten tarpeellisia investointeja (Raision suunnan siirtoviemäri, ohitusvesien käsittely-yksikkö ja lisäpurkupuutki ym.). Näiden luottojen yhteismäärä on enintään 10 miljoonaa euroa. Yhtiön Perustajaosakkaat tai Uudet osakkaat eivät ole velvollisia antamaan takausta tässä sopimuskohdassa tarkoitettujen lainojen vakuudeksi.

B 5.1.3 Yhtiön maksettavaksi tulevat Rakennushankkeen vieraan pääoman kustannukset ja Yhtiön toimintamenot rahoitetaan Yhtiön toiminnasta kertyvillä tuotoilla.

B 6. Yhtiön hallinto

B 6.1 Hallitus

Yhtiön hallitukseen valitaan 11 jäsentä.

Hallituksen jäsenistä Turun kaupunki nimeää viisi, Raision kaupunki yhden, Kaarinan kaupunki yhden, Liedon kunta, Naantalın kaupunki ja Paimion kaupunki yhdessä kaksi, Ruskon kunta, Maskun kunta, Nousiaisten kunta ja Mynämäen kunta yhdessä yhden sekä Auran, Pöytyän, Oripään ja Marttilan kunnat ja yhtiön osakkaaksi mahdollisesti tulevaisuudessa tulevat kunnat yhdessä yhden jäsenen.

Hallituksen puheenjohtajaksi valitaan Turun kaupungin nimeämä hallituksen jäsen ehdokas ja varapuheenjohtajaksi jonkin muun Osakkaan nimeämä jäsen ehdokas.

Hallitus valitaan syysyhtiökokouksessa ja sen jäsenten toimikausi päättyy seuraavan syysyhtiökokouksen päättyessä.

Hallituksen kokouksessa päätökseksi tulee se mielipide, jota kannattaa enemmistö annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan voittaa se mielipide, jota hallituksen puheenjohtaja on kannattanut.

B 6.2 Tekninen toimikunta

Yhtiön hallitus nimeää Osakkaiden ehdottamista henkilöistä teknisen toimikunnan valvomaan ja seuraamaan sopimuksen toteutumista ja Yhtiön toimintaa. Hallitus nimeää toimikuntaan teknisen sektorin vesihuollosta vastaavan virkamiehen. Toimikunnan puheenjohtajana toimii Turun edustaja. Toimikunnan esittelijänä toimii Yhtiön toimitusjohtaja.

Tekninen toimikunta kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa ja sen tulee käsitellä mm. seuraavia asioita:

- Yhtiön toiminnasta ja taloudesta laadittu kertomus
- jäteveden laatua koskevien raja-arvojen muuttaminen tai täydentäminen
- kohdan C 5.1 mukaisten kertoimien perusteella laskettujen käyttökustannusten uusien prosentiosuuksien toteaminen
- Yhtiötä sekä Kuntia koskevat uudet määräykset sekä tarvittavat kehittämistoimenpiteet.
- tarvittaessa kohdan C 2.4 mukainen sade- ja kuivatusvesien vähentäminen

B 7. Päätöksenteko yhtiökokouksessa

B 7.1 Osakkaat sitoutuvat Yhtiön yhtiökokouksissa toimimaan Yhtiösopimuksen toteutumisen edellyttämällä tavalla.

B 7.2 Osakeyhtiölaissa säädettyjen määräenemmistösäännösten lisäksi Osakkaat sopivat, että Yhtiökokouksessa on tehtävä päätös 5/6 enemmistöllä yhtiökokouksessa annetuista äänistä sekä vähintään kolmen Osakkaan kannattamana seuraavissa asioissa:

B 7.2.1 Yhtiön toiminnan lakkauttaminen, Yhtiön purkaminen tai olennainen supistaminen taikka laajentaminen. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen rinnastetaan myös sellaisten merkittävien investointien tekeminen, jotka eivät ole välttämättömiä lainsäädännön muuttumisen tai viranomaisten vaatimusten vuoksi.

B 7.2.2 Osakepääoman korottaminen tai alentaminen, omien osakkeiden lunastaminen sekä optioiden, vaihtovelkakirja- ja optiolainojen liikkeellelasku ja niiden ehtojen muutokset.

B 7.2.3 Yhtiön sulautuminen, eriytyminen tai jakautuminen.

C-OSA

C 1. Jäteveden määrä ja laatu

C 1.1 Osapuolten kapasiteettivaraukset eli omistusosuudet Yhtiöstä ovat 4.2. taulukon mukaiset.

C 1.2 Osakkaiden mittauspisteessä mitattu jätevesi ei saa ylittää teknisen toimikunnan sopimia raskasmetallipitoisuuksia tai muita tämän sopimuksen mukaisia jäteveden raja-arvoja. Teknisen toimikunnan sopimat raskasmetallipitoisuudet ovat sopimuksen allekirjoitushetkellä liitteen 1 mukaiset.

C 1.3 Kunkin kunnan tulee laatia oman toiminta-alueensa asumisjätevedestä poikkeavaa jätevettä tuottavien liittyjien kanssa erityisjätevesien johtamissopimus (eli teollisuusjätevesisopimus) sekä muutoinkin noudattaa kulloinkin voimassa olevaa erityisjätevesiä koskevaa lainsäädäntöä ja viemäröintialueen yhteistä sopimusmenettelyä, jossa erikseen asetetaan erityisjätevesien johtamishdot ja seurantavelvoitteet.

C 1.4 Kunta ei saa ottaa yleiseen viemäriin johdetusta jätevedestä talteen lämpöä.

C 2. Jäteveden määrän ja laadun tarkkailu

C 2.1 Yhtiö mittaa jäteveden määrän ja laadun mittauspisteissä.

C 2.2 Jäteveden laadun tarkkailu suoritetaan yhtiön ylläpitoon kuuluvana käyttötehtävänä ja Yhtiö suorittaa kustannuksellaan käyttöä ja valvontaa palvelevat jäteveden laatua ja määrää koskevat tutkimukset. Yhtiö rakentaa liittymispisteet ja varustaa ne tarvittavilla mittauslaitteilla.

C 2.3 Jätevesinäytteiden laatumäärittelyssä käytetään ympäristöviranomaisen hyväksymiä, standardi- tai muulla tavoin validoituja menetelmiä. Määrittelyt suorittaa julkisen valvonnan alainen vesitutkimuslaboratorio.

C 2.4 Mikäli luvista johtuu velvoitteita vuotovesien (sade- ja kuivatusvesien) rajoittamiseksi sitoutuu kukin Kunta vähentämään vuotovesiään siinä suhteessa, kun Kunnalla on vuotovesiä kaikkien Kuntien vuotovesien yhteenlasketusta määrästä. Mikäli lupaehtoja ei nimenomaan muuta johdu, Kunnalla ei ole

kuitenkaan mainittua vuotovesien vähentämisvelvollisuutta sen jälkeen, kun sen vuotovesien määrä on 25 % verkostoon johdetusta puhtaan veden määrästä. Kunkin Kunnan vuotovesien määrä saadaan vähentämällä keskuspuhdistamolle ja ylivuotojen kautta vesistöön johdetusta jäteveden määrästä verkostoon johdettu puhtaan veden määrä. Tarkastelujakso on kolme edellistä vuotta.

- C 2.5** Yhtiön edustajalla on oikeus tarkastaa koko viemärointialueen kiinteistöjen viemärointijärjestelmä tai mitä viemäreihin johdetaan sekä antaa liittyjille ohjeita tai määräyksiä. Asianomaisen liittymissopimuksen tehnyt kunta sitoutuu liittyjän sopijapuolena huolehtimaan ja valvomaan ohjeiden ja määräysten noudattamista.
- C 2.6** Kunnalla on velvollisuus rakentaa Yhtiön määräämällä tavalla tarpeelliset liitokset, pumppaamot ja mittauspisteet sekä ylivuotojen mittauspisteet Kunnan viemäriin Kunnan jätevesien johtamiseksi Yhtiön siirtoviemäriin sekä liittää Kunnan viemäri Yhtiön verkkoon Yhtiön määräämänä aikana. Kunnat osoittavat minkä tahansa Kunnan käyttöön mainittuun tarkoituksen tarvittavan maa-alueen korvauksetta. Mikäli Kunta ei täytä tai osoittautuu ilmeiseksi, ettei se tule täyttämään velvollisuuttaan teknisen toimikunnan määräämässä ajassa, Yhtiöllä on oikeus teettää työ Kunnan kustannuksella.

C 3. Sopimusrajat

Kunnat vastaavat jätevesiensä johtamisesta suunnitelmasta ilmeneviin liittymispisteisiin.

C 4. Keskuspuhdistamon hankintameno (jäljempänä investointi)

- C 4.1** Osakkaat osallistuvat Keskuspuhdistamon hankintamenojen rahoittamiseen kohdan taulukon 4.2 mukaisen omistusosuuden mukaisessa suhteessa.
- C 4.2** Investoinnin hankintamenoon luetaan puhdistamon, luolaston, puhdistamoalueen, tarvittavien hallinto-, sosiaali- ja korjaamotilojen ja Keskuspuhdistamolla suoritettavan lietteenkäsittelyn suunnittelu- ja rakentamiskustannukset, prosessia varten tarvittavien puhdistamon ja laskuvesistön tarkkailuun liittyvien laitteiden ja laboratoriovälineiden, niihin liittyvien palveluiden yms. hankintakustannukset sekä siirtopumppaamot ja -viemärit, Keskuspuhdistamon tarvitseman maa-alueen hankintakustannukset sekä kolmansille osapuolille tai Osakkaille maksetut kertakaikkiset korvaukset ja poistonalaiset sijoitukset.
- C 4.3** Investoinnin hankintamenoon luetaan kohdassa C4.2 mainittujen menojen lisäksi myös investoinnin rahoittamiseen otetun vieraan pääoman rakennusaikainen korko. Rakennusaikainen vieraan pääoman korko on aktivoitu taseeseen hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.
- C 4.4** Investoinnin hankintameno on rahoitettu pääosin vieraalla pääomalla.
- C 4.5** Yhtiö perii Osakkailta investoinnin hankintamenojen kattamiseksi tarvittavat varat osana puhdistusmaksua.
- C 4.6** Jos Yhtiö velvoitetaan tehostamaan jäteveden- tai lietteenkäsittelyä tai keskuspuhdistamolle joudutaan tekemään perusparannuksia, tarkistetaan kustannukset ja/tai sopimus tämän Yhtiösopimuksen periaatteiden mukaisesti.

C 5. Käyttö- ja kunnossapitokustannukset

- C 5.1** Osakkaat ovat velvolliset osallistumaan Yhtiön käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin. Käyttö- ja kunnossapitokustannusosuus lasketaan seuraavin virtaaman ja kuormitusten painotuskertoimin:

Qka	0.4
BOD7ATU	0.2
P	0.1
SS	0.2
N	0.1

Kunkin osapuolen %-osuus lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$0.4 \times qka/Qka + 0.2 \times bod7/BOD7 + 0.1 \times p/P + 0.2 \times ss/SS + 0.1 \times n/N.$$

Kunkin vuoden käyttö- ja kunnossapitokustannusten jako tarkistetaan vuosittain Osakkaiden edellisen vuoden Keskuspuhdistamolle johtaman jäteveden määrän ja likaisuuden perusteella vastaamaan toimitetun jäteveden määrää ja laatua.

- C 5.2** Käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin luetaan kaikki Yhtiön toiminnasta aiheutuvat kustannukset, jotka eivät ole pääomakustannuksia, mukaan lukien koneiden, laitteiden ja rakennelmien korjauksiin ja kunnossapitoon kuuluvat kustannukset sekä maanvuokrat.

Käyttökustannuksiin luetaan myös laskuvesistön, jätevesien tarkkailuun ja Keskuspuhdistamolla lietteen käsittelyyn kuuluvat kustannukset sekä lietteen loppusijoitus.

Käyttökustannuksiin luetaan myös ympäristöviranomaisen tai muuhun lupaan perustuvat lupien uusimisesta johtuvat kustannukset, vuosittaiset korvaukset sekä korvaukset vesi- ja ranta-alueiden omistajille ja ammattikalastajille sekä vuotuinen kalanhoitomaksu, jäteveden vesistöön laskemisesta aiheutuvat haitta- ja lupakorvaukset sekä kolmansien osapuolten kanssa korvauksista tehtyjen sopimusten aiheuttamat kustannukset.

- C 5.3** Käyttö- ja kunnossapitokustannukset maksetaan Yhtiölle todellisiin kustannuksiin perustuvan laskelman perusteella.
- C 5.4** Tämän Yhtiösopimuksen mukaisten käyttö- ja kunnossapitokustannusten perintä käynnistyy siitä päivästä, kun Kunnan jätevesiä aletaan johtaa liittymispisteeseen.
- C 5.5** Laskettaessa Osakkaiden vastattavaksi tulevia Yhtiön kustannuksia, Osakkaiden hyväksi lasketaan omistuksen mukaisessa suhteessa kustannusten vähennyksenä Yhtiön muista kuin Osakkaiden jäteveden puhdistuspalvelun myynneistä saamat tulot, lukuun ottamatta Osapuolelle tulevia sanktiomaksuja (kuten ohitus- tai ylivuotomaksuja).

C 6. Puhdistusmaksun periminen

- C 6.1** Yhtiö perii Osakkailtaan puhdistusmaksuja, joiden suuruus määräytyy niillä perusteilla, kuin kohdissa 4 ja 5 on määrätty.
- C 6.2** Kaikki kustannukset on määritelty ilman arvonlisäveroa. Kaikkiin laskuihin lisätään arvonlisävero kulloinkin voimassa olevan lain mukaan sekä muut valtiovallan toimesta määrättyt verot ja maksut.
- C 6.3** Maksut peritään kuukausittain 12 kertaa vuodessa arviolaskuin. Käyttövuoden loputtua korjataan edellisen vuoden arviolaskutus vastaamaan toteutuneita kustannuksia ja kultakin Kunnalta vastaanotettua jäteveden määrää ja laatua tasoituslaskulla seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.
- C 6.4** Tämän Yhtiösopimuksen mukaisia maksuja suoritettaessa on maksuaika 30 vuorokautta ja ylijältä peritään korkolain mukainen viivästyskorko.

C 6.5 Sekä Yhtiö että Kunnat ovat oikeutettuja vaatimaan Keskuspuhdistamon käytöstä maksettavan korvauksen uudelleen arviointia käsittelevää sopimusneuvottelua seuraavissa tapauksissa:

- Yhtiön ympäristölupaehtoja muutetaan.
- Yhtiötä koskevassa lainsäädännössä tehdään muutoksia.
- Yhtiö siirtyy käyttämään uutta teknologiaa jäteveden käsittelyssä.

C 7. Raja-arvojen ylitykset

C 7.1 Poikkeamat suhteellisista kuormitusosuuksista ja raja-arvoista

C 7.1.1 Jos Osakas haluaa kasvattaa merkittävästi kuormitustaan, on kuormituksen kasvattaminen hyväksyttävä etukäteen Yhtiöllä puhdistuskapasiteetin riittävyyden varmistamiseksi.

C 7.1.2 Jos kysymyksessä on satunnainen, hetkellisesti tapahtuva C-osan kohdan 1.2. arvojen ylittäminen, joka ei aiheuta haittaa Keskuspuhdistamon toiminnalle, Yhtiö hyväksyy ylittämisen tai antaa ylittämislupaa. Oleellisissa ja pitkäkestoisissa muutoksissa sovelletaan Yhtiösopimuksen B-osan kohtaa 4.3.

C 7.1.3 Mikäli lupaehtojen ylitys johtuu Osakkaan jätevesikuormituksen kasvusta tai teollisuusliittymistä, on Osakas velvollinen määräämään ko. liittymälle riittävät esikäsittelyvelvoitteet tai kustantamaan lisää puhdistuskapasiteettia Yhtiölle.

C 7.1.4 Mikäli jonkin Osakkaan jätevesien todetaan ylittävän teknisen toimikunnan asettamat raja-arvot tai jätevesi sisältää aineita tai ominaisuuksia, jotka aiheuttavat haittaa tai vahinkoa puhdistusprosessin rakenteille, laitteille, lietteelle, puhdistusprosessille tai purkuvesistölle, on Osakas viipymättä velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin sopimuksen mukaisen tilan palauttamiseksi. Mikäli tästä aiheutuu vahinkoa tai lietteen jatkokäyttö estyy on Osakas velvollinen korvaamaan siitä johtuvat kustannukset Yhtiölle ja kolmannelle osapuolelle.

Yhtiö voi määrätä edellä mainitun haitan poistamiseksi haitan ajalta perittävän sakkomaksun jätevedelle. Sakkomaksun enimmäismäärä voi olla kaksi kertaa puhdistusmaksu.

C 7.2 Verkostoylivuodot

C 7.2.1 Ylivuodosta aiheutuu aina erillinen korvaus Yhtiölle. Korvauksen on sitoutunut suorittamaan se sopimusosapuoli, jonka verkostossa ylivuoto on tapahtunut.

C 7.2.2 Ylivuodosta aiheutuva korvaussumma määräytyy mitatun tai arvioitun ylivuotovesimäärän perusteella seuraavasti:

- Määritetään verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneen jäteveden kokonaismäärä [m³] ylivuotojen tapahtumisen aikaisella lupaehtojen laskentakaudella
- Lasketaan verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneen jäteveden osuus [%] verkoston omistajan kokonaisjätevesimäärästä ylivuotojen tapahtumisen aikaisella lupaehtojen laskentakaudella
- Lasketaan verkoston omistajan keskimääräinen kuormitus [kg/d] keskuspuhdistamolle kunkin lupaehtokriteerin osalta ylivuotojen tapahtumisen aikaisella lupaehtojen laskentakaudella
- Lasketaan verkoston omistajan keskimääräisestä kuormituksesta [kg/d] verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneen jäteveden mukainen prosenttiosuus [%], joka tulkitaan keskimäärin lupaehtojen laskentakaudella verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneeksi kuormitukseksi vesistöön [kg/d]
- Lasketaan verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneen jäteveden keskimääräinen virtaama [m³/d] ylivuotojen tapahtumisen aikaisella lupaehtojen laskentakaudella (=verkoston omistajan alueella verkostosta ylivuotaneen jäteveden kokonaismäärä [m³] jaettuna lupaehtojen

laskentakauden päivien lukumäärällä [d])

- Jaetaan kunkin lupaehtokriteerin osalta ylivuotojen tapahtumisen aikaisella lupaehtojen laskentakaudella verkoston omistajan alueelta verkostosta ylivuotanut kuormitus vesistöön [kg/d] keskimääräisellä verkostosta ylivuotaneen jäteveden virtaamalla [m³/d] ja saadaan verkoston omistajan alueelta verkostosta vesistöön ylivuotaneen jäteveden keskimääräinen pitoisuus [mg/l]
- Lasketaan kunkin lupaehtokriteerin osalta verkoston omistajan alueelta verkostosta vesistöön ylivuotaneen jäteveden keskimääräisen pitoisuuden [mg/l] ja lupaehtoraja-arvon [mg/l] suhde

Valitaan suhdearvoista suurin ja kerrotaan se verkoston omistajan alueelta lupaehtojen laskentakaudella ylivuotaneen jäteveden määrällä [m³] sekä voimassaolevalla jäteveden käsittelyn yksikköhinnalla [€/m³].

Ylivuodosta aiheutuva korvaussumma voidaan määrittellä myös muulla yhtiökokouksen päättämällä tavalla.

C 8. Osapuolten vastuu

C 8.1 Osapuolet sitoutuvat myötävaikuttamaan lupaehtojen noudattamista ja valvomaan liittymispisteisiin verkostonsa kautta johdettavien jätevesien sopimuksenmukaisuutta.

Yhtiö tai Yhtiösopimuksen tehnyt Kunta voivat edellyttää liittyjän jätevesien esikäsittelyä, mikäli se verkoston, pumppaamoiden tai Keskuspuhdistamon rakenteiden, syöpymisen, jätevesien käsittelyn tai lietteen laadun vuoksi on tarpeen. Myös muita toimenpiteitä voidaan liittyjältä edellyttää liittyjästä johtuvan haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi. Mikäli Yhtiö edellä mainituin perustein antaa liittyjää koskevia määräyksiä, sitoutuu Liittymissopimuksen tehnyt kunta asettamaan mainitut velvoitteet ko. liittyjälle ja valvomaan niiden noudattamista.

C 8.2 Mikäli Kunnan jätevedet laatunsa tai määränsä puolesta poikkeavat tämän Yhtiösopimuksen vaatimuksista siinä määrin, että Yhtiölle aiheutuu vahinkoa, Osapuoli on velvollinen korvaamaan Yhtiölle syntyneen välittömän ja välillisen vahingon täysimääräisenä. Välillinen vahinko voi olla esimerkiksi Yhtiölle aiheutunut korvausvelvollisuus kolmannelle.

C 8.3 Mikäli kohdassa C 8.2 tarkoitettu korvausvelvollisuus syntyy yksinomaan määriteltävissä olevan Kunnan tai Kuntien jätevesien seurauksena, eivät muut Kunnat ole velvollisia osallistumaan tästä aiheutuviin kustannuksiin.

C 9. Asiakassopimusten yhdenmukaistaminen

Kunnat yhtenäistävät liittymissopimuksensa sekä yleiset toimitusehdot kulloinkin voimassa olevan vesihuoltolain vaatimusten mukaisiksi. Uusimistyössä noudatetaan mahdollisuuksien mukaan vesilaitosyhdistyksessä laadittavia sopimusmalleja.

Kukin kunta määrää taksan, joka sisältää sen omilta asiakkailta perittävät liittymismaksut ja palvelumaksut.

Päiväys ja allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty yksi (1) kappale, joka jää Yhtiölle, muille Osapuolelle toimitetaan jäljennös sopimuksesta.

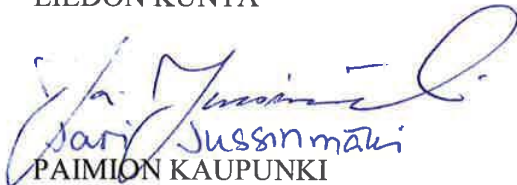
Turussa 4.12.2016

 JARKKO VIRTANEN
TURUN KAUPUNKI

KAARINAN KAUPUNKI HARRI VIRTA

JYRKI LAPPI

ESKO PAIKELA
LIEDON KUNTA

SARI JUSSIMÄKI
PAIMION KAUPUNKI

JAANA HÖLSÄ

 MIKA HEIKONEN
RUSKON KUNTA

 TURO JÄNNE
NAANTALIN KAUPUNKI

ZEIJÄ ÖSTERBERG
MYNÄMÄEN KUNTA

 AARI KORHONEN
RAISION KAUPUNKI

ARTO OIKARINEN
MASKUN KUNTA

JUSSI VUORIMÄKI
NOUSIAISTEN KUNTA

MIRA JOKI

AURAN KUNTA

KARI JOKELA

PÖYTYÄN KUNTA

PEKKA PAJU

ORIPÄÄN KUNTA

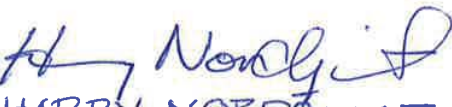

Carita Maisila

MARTTILAN KUNTA

Heini Luoma

HARRY NORDQUIST

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Mirva Leronmäki

Liite 1

Turun seudun puhdistamo Oy:n ohje osakaskunnille:

VIEMÄRIVERKOSTON POIKKEUSTILANTEIDEN ILMOITTAMINEN JA RAJA-ARVOT HAITTA-AINEILLE

1. Yleistä

Turun seudun puhdistamo Oy (TSP) ja osakaskunnat ovat loppuvuodesta 2015 allekirjoittaneet Liittymissopimuksen Sopimukseen Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskunnan laajentamisesta (2008). Yhtiösopimuksessa on mm. ilmoitettu kunkin osakaskunnan kapasiteettivaraukset sekä sovittu jäteveden määrän ja laadun tarkkailusta sekä raja-arvojen ylityksistä.

TSP:n toimintaa säätelee myös puhdistamon ympäristölupa (Etelä-Suomen aluehallintovirasto ympäristölupavastuualue 10.2014 Nro 167/2014/2 Dnro ESAVI/345/04.08/2012, Vaasan hallinto-oikeus 11.3.2016 päätös nro 16/0112/3 Dnro 01783/14/5110 ja 01787/14/5110) sekä muu vesihuoltolaitoksia koskeva lainsäädäntö.

2. Viemäriverkoston poikkeustilanteiden ilmoittaminen

Osakaskuntien tulee ilmoittaa oman verkostonsa poikkeustilanteista välittömästi Yhtiösopimuksen kohdan ”Tiedonantovelvollisuus” mukaisesti TSP:n varallaolijalle (040-7126 240) sekä laatu- ja ympäristöpäällikölle (jarkko.laanti@turku.fi tai 040-7126 230). Ilmoitettavia poikkeustilanteita ovat kohtien 2.1. – 3. aineet ja tilanteet.

2.1. Viemäriin kuulumattomat aineet sekä vesiympäristölle vaaralliset tai haitalliset aineet

Jos omalla viemärintialueella viemäriin joutuu, tai on epäilyksistä, on joutunut, sinne kuulumattomia aineita pitää asiasta ilmoittaa myös TSP:lle. Ilmoitettavia aineita ovat mm.:

- Hapot, emäkset ja muut syövyttävät aineet (pH alle 6 tai yli 11)
- Palavat, räjähdysvaaralliset tai myrkylliset aineet
- Polttoaineet ja öljyt
- Muut hiilivety-yhdisteet
- Liuottimet
- Raskasmetallit (Uuden johtamissopimuksen liitteen 1 mukaan)
- Biotointa haittaavat aineet (mm. kupari- ja klooripitoiset liuokset)
- Valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 sekä asetuksen muutosten 868/2010 ja 1308/2015 mukaiset aineet
- Muut, kohdassa 3 ilmoitetut aineet

Näistä aineista osa aiheuttaa vaaraa puhdistamolla ja pumppaamoilla työskenteleville henkilöille, osa aineista on haitallista jäteveden puhdistusprosessille ja osa kuormittaa luontoa lietteiden tai

puhdistetun jäteveden kautta. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että näistä poikkeamista ilmoitetaan TSP:lle, jotta puhdistamo osaa varautua tilanteeseen.

2.2. Ympäristölupaa edellyttävät aineet

Ympäristönsuojeluasetuksen 4.9.2014/713 liitteessä 1 on määritelty aineet, joiden päästöt vesiin tai vesihuoltolaitoksen viemäriin vaativat ympäristöluvan ja joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa vesihuoltolaitoksen toiminnalle. Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille ja muille vesille, jos ne sisältävät liitteessä 1 tarkoitettuja aineita, sen varmistamiseksi, että jätevedet esikäsitellään asianmukaisesti ja päästöjä tarkkaillaan. Lupaviranomaisen on lupa-asiaa käsiteltäessä kuultava vesihuoltolaitosta.

Osakaskuntien tulee ilmoittaa TSP:lle viemäriverkostonsa alueella olevat toiminnanharjoittajat, joiden ympäristöluvanvaraisuus johtuu edellä tarkoitetuista aineista.

2.3. Teollisuusjätevesisopimukset

TSP:n ympäristölupapäätöksessä todetaan, että luvanhaltijan on osaltaan huolehdittava siitä, että viemäriverkoston johdettavien talousjätevedestä olennaisesti poikkeavien jätevesien ja lietteiden haitallisuutta vähennetään riittävästi asianmukaisten esikäsitely-, tasaus- tai muiden toimenpiteiden avulla ja asianomaisia sopimuksia ja määräyksiä noudattaen. Sellaiset laitokset, joista saattaa joutua jätevesiin öljyä, rasvaa tai muita puhdistamon tai viemäriverkoston toiminnalle haitallisia aineita, on varustettava riittävällä varolaitteilla tällaisten aineiden viemäriverkoston pääsyn estämiseksi.

Luvanhaltijan on osaltaan huolehdittava siitä, että talousjätevedestä poikkeavien jätevesien ja lietteiden johtamisessa viemäriverkoston otetaan huomioon ympäristönsuojeluasetuksen 3 ja 36 § sekä valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006). Luvanhaltijan on oltava riittävästi selvillä talousjätevedestä poikkeavien jätevesien laadusta, määrästä ja esikäsitelytoimenpiteistä. Luvanhaltijan ja puhdistamolle talousvedestä poikkeavia jätevesiä johtavien laitosten väli-sissä sopimuksissa on otettava huomioon, että poikkeavien jätevesien johtamisesta viemäriin on oltava vesihuoltolain 21 §:ssä tarkoitettu liittymissopimus ja että luvanhaltija saa käyttöönsä jäteveden käsittelyä ja johtamista sekä niiden tarkkailua koskevat tiedot.

Lisäksi Yhtiösopimuksen mukaan kunkin kunnan tulee laatia oman toiminta-alueensa asumisjätevedestä poikkeavaa jätevettä tuottavien liittyjien kanssa erityisjätevesien johtamissopimus (eli teollisuusjätevesisopimus) sekä muutoinkin noudattaa kulloinkin voimassa olevaa erityisjätevesiä koskevaa lainsäädäntöä ja viemärointialueen yhteistä sopimusmenettelyä, jossa erikseen asetetaan erityisjätevesien johtamisedot ja seurantavelvoitteet.

Osakaskuntien tulee toimittaa TSP:lle tiedoksi kaikki erityisjätevesien johtamissopimukset eli teollisuusjätevesisopimukset.

2.4. Suuri kuormitus

Jos osakaskunnan viemärointialueelta lähtevä kuormitus kohoaa poikkeuksellisen suureksi, tulee siitä ilmoittaa sekä kuormituksen vastaanottajalle että TSP:lle. Poikkeuksellinen kuormitus voi syntyä joko poikkeuksellisen suurista vesimääristä ja/tai jäteveden poikkeuksellisesta laadusta. Syynä suureen kuormitukseen voivat olla esim. luonnonilmiöt, jätevesipäästö viemäriverkoston,

poikkeavat saostuskaivolietemäärät tai liittyjän laiterikko.

Mikäli osakaskunnan viemärointialueen pumppaamoilla tai muissa laitteissa on laiterikko tai muu poikkeuksellinen tilanne, joka johtaa jätevesien merkittävään ohijuoksutukseen, tulee siitä ilmoittaa TSP:lle, jotta puhdistamo voi varautua verkosto-ohituskuorman suurenemiseen.

3. Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle johdettavien jätevesien raja-arvot

Kohdissa 3.1. – 3.3. mainitut arvot ja ohjeet on tarkoitettu sellaisille liittyjän toiminnoista muodostuville jätevesille, joita ei ole laimennettu muilla vesillä. Laimennusvesiä ovat mm. saniteetti-, jäähdytys-, kuivatus- ja sadevedet. Raja-arvojen määrittämisessä on huomioitu Vesilaitosyhdistyksen julkaisusarjan julkaisu nro 50 ”Teollisuusjätevesiopas – asumajätevesistä poikkeavien jätevesien johtaminen viemäriin”.

3.1. Metallien raja-arvot

Metalli		Pitoisuusraja-arvo, mg/l
Arseeni	As	0,1
Elohopea	Hg	0,01
Hopea	Ag	0,1
Kadmium	Cd	0,01
Kokonaiskromi	Cr	1,0
Kromi VI	Cr ⁶⁺	0,1
Kupari	Cu	2,0
Lyijy	Pb	0,5
Nikkeli	Ni	0,5
Sinkki	Zn	2,0
Tina	Sn	2,0

Sallitut raskasmetallikuormitukset määritellään osakaskunnan ja liittyjän välisessä teollisuusjätevesisopimuksessa jätevesimäärien perusteella.

3.2. Muut ainekohtaiset raja-arvot

Parametri	Raja-arvo
pH-arvo	6,0 – 11,0
Lämpötila, max.	40 °C
Sulfidi	5,0 mg/l
Sulfaatti, tiosulfaatti, sulfiitti (summa-arvo)	400 mg/l
Magnesium	300 mg/l
Kokonaissyaniidi	0,5 mg/l
Rasva	150 mg/l
Mineraaliöljyt/kokonaishiilivetypitoisuus (C ₁₀ -C ₄₀)	100 mg/l
BTEX-yhdisteet yhteensä	3 mg/l

3.3. Liutainaineita koskevat ohjeet

1. Valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 sekä asetuksen muutosten 868/2010 ja 1308/2015 mukaiset aineet
  - Ei saa johtaa viemäriin

2. Erittäin helposti syttyvät ja helposti syttyvät, veteen liukenemattomat liuottimet (esim. dietyylieetteri, petrolieetteri, sykloheksaani)
  - Ei saa johtaa viemäriin
3. Helposti syttyvät ja syttyvät, terveydelle vaaralliset veteen liukenemattomat liuottimet tai bensiinihiilivedyt (monosykliset aromaattiset hiilivedyt) eli BTEX-yhdisteet (esim. bentseeni, etyylibentseeni, tolueneeni ja ksyleeni)
  - Viemäriverkoston johdettava jätevesi saa sisältää ko. yhdisteitä yhteensä enintään 3 mg/l
4. Syttyvät, veteen liukenemattomat liuottimet. Huoltamo- ja korjaamotoiminnassa käytettävät liuotinseokset (aromaattipitoisuus enintään 20 %, leimahduspiste yli 35 °C, tiheys enintään 850 kg/m³).
  - Ajoneuvojen pesutoiminta huoltoasemilla ja muissa vastaavissa kohteissa. Käytettävät pesuaineet, pesumenetelmät sekä jätevesien puhdistuslaitteet. Öljyalan keskusliitto. 2011. Saatavissa:
http://www.oil.fi/sites/default/files/ajoneuvojen_pesutoiminta_jakeluasemilla_ja_muissa_vastaavissa_kohteissa_julkaisu_liitteineen.pdf
5. Viemäriverkkoon johdettavan jäteveden mineraaliöljypitoisuus (C₁₀-C₄₀) saa olla enintään 100 mg/l (Valtioneuvoston asetus 444/2010 nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista)
6. Terveydelle vaaralliset, veteen liukenemattomat liuottimet / klooratut liuottimet (esim. dikloorimetaani, trikloorietaani, kloroformi, hiilitetrakloridi)
  - Ei saa johtaa viemäriin

Mikäli käytetty pesuneste ei sellaisenaan täytä edellä mainittuja vaatimuksia, ei jätenestettä saa laimentaa vedellä tai muulla nesteellä pitoisuusraja-arvon saavuttamiseksi.

3.4. Jätemyllyt

Jätemyllysten käyttö kiinteän jätteen johtamiseksi viemäriin on kielletty puhdistamon viemärintialueella.

3.5. Lämmön talteenotto

Osakaskunta ei saa ottaa viemäriverkoston johdetusta jätevedestä talteen lämpöä. Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolla lämpö otetaan talteen Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n toimesta.

4. Lisätietoja

Turun seudun puhdistamo Oy:n puolesta lisätietoja antaa tarvittaessa laatu- ja ympäristöpäällikkö Jarkko Laanti (jarkko.laanti@turku.fi), 040-7126 230.